

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS PARLAMENTS

PADOME

Briselē, 2023. gada 13. jūlijā
(OR. en)

2023/0144 (COD)

PE-CONS 32/23

POLCOM 105
COEST 349
CODEC 1038

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par pagaidu tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem, ar kuriem papildina tirdzniecības koncesijas, kas Moldovas Republikas ražojumiem piemērojamas saskaņā ar Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Moldovas Republiku, no otras puses

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULA (ES) 2023/...**

(... gada ...)

**par pagaidu tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem, ar kuriem papildina
tirdzniecības koncesijas, kas Moldovas Republikas ražojumiem piemērojamas
saskaņā ar Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību
un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses,
un Moldovas Republiku, no otras puses**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru¹,

¹ Eiropas Parlamenta 2023. gada 11. jūlija nostāja [(OV ...)](*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta)] un Padomes ... lēmums.

tā kā:

- (1) Asociācijas nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Moldovas Republiku, no otras puses¹ (“Asociācijas nolīgums”), veido pamatu attiecībām starp Savienību un Moldovas Republiku. Saskaņā ar Padomes Lēmumu 2014/492/ES² Asociācijas nolīguma V sadaļa, kas attiecas uz tirdzniecību un ar tirdzniecību saistītiem jautājumiem, provizoriski tika piemērota no 2014. gada 1. septembra, un tā stājās spēkā 2016. gada 1. jūlijā pēc tam, kad to bija ratificējušas visas dalībvalstis.
- (2) Asociācijas nolīgums pauž Asociācijas nolīguma Pušu (“Puses”) vēlmi stiprināt un paplašināt attiecības vērienīgā un inovatīvā veidā, veicināt un panākt pakāpenisku ekonomisko integrāciju un to darīt saskaņā ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Pušu dalības Pasaulē Tirdzniecības organizācijā.

¹ OV L 260, 30.8.2014., 4. lpp.

² Padomes Lēmums 2014/492/ES (2014. gada 16. jūnijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Moldovas Republiku, no otras puses (OV L 260, 30.8.2014., 1. lpp.).

- (3) Asociācijas nolīguma 143. pants nosaka, ka, ievērojot 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību ("VVTT 1994") XXIV pantu, pakāpeniski tiek izveidota brīvās tirdzniecības zona starp Pusēm. Šajā nolūkā Asociācijas nolīguma 147. pants paredz muitas nodokļu pakāpenisku atcelšanu saskaņā ar Asociācijas nolīguma XV pielikumā iekļautajiem sarakstiem un iespēju paātrināt šādu atcelšanu un paplašināt tās piemērošanas jomu.
- (4) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, kas notiek kopš 2022. gada 24. februāra, būtiski negatīvi ietekmē Moldovas Republikas spēju tirgoties ar pārējo pasauli, jo īpaši tāpēc, ka Moldovas Republikas eksports ir atkarīgs no tranzīta caur Ukrainas teritoriju un no Ukrainas infrastruktūras, kas šobrīd lielā mērā nav pieejama. Šādos kritiskos apstākļos, lai mazinātu Krievijas kara pret Ukrainu negatīvo ietekmi uz Moldovas Republikas ekonomiku, ir jāpaātrina ciešāku ekonomisko attiecību veidošana starp Savienību un Moldovas Republiku un ātri jāsniedz atbalsts Moldovas Republikas ekonomikai. Tādēļ ir nepieciešami un lietderīgi arī turpmāk stimulēt tirdzniecības plūsmas un piešķirt visiem ražojumiem koncesijas, kas izpaužas kā tirdzniecības liberalizācijas pasākumi un ir saskaņā ar muitas nodokļu atcelšanas paātrināšanu tirdzniecībā starp Savienību un Moldovas Republiku.

- (5) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 21. panta 3. punktu Savienībai ir jānodrošina konsekvence savas ārējās darbības dažādās jomās. Līguma par Eiropas Savienības darbību 207. panta 1. punkts nosaka, ka kopējā tirdzniecības politika ir jāīsteno, ievērojot Savienības ārējās darbības principus un mērķus.
- (6) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1279¹ zaudē spēku 2023. gada 24. jūlijā.
- (7) Ar šo regulu noteiktajiem tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem vajadzētu būt šādiem: i) ieviešanas cenu sistēmas piemērošanas augļiem un dārzeņiem apturēšana un ii) tarifa kvotu un ievaduitas nodokļu apturēšana. Ar minētajiem pasākumiem Savienība padziļinās ekonomisko integrāciju starp Moldovas Republiku un Savienību un uz laiku sniegs pienācīgu ekonomisko atbalstu Moldovas Republikai un Krievijas agresijas kara pret Ukrainu skartajiem uzņēmējiem.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1279 (2022. gada 18. jūlijs) par pagaidu tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem, ar kuriem papildina tirdzniecības koncesijas, kas produktiem no Moldovas Republikas piemērojamas saskaņā ar Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Moldovas Republiku, no otras puses (OV L 195, 22.7.2022., 6. lpp.).

- (8) Lai novērstu krāpšanu, ar šo regulu noteiktie tirdzniecības liberalizācijas pasākumi būtu jāpiemēro ar nosacījumu, ka Moldovas Republika ievēro visus attiecīgos nosacījumus Asociācijas nolīgumā paredzēto priekšrocību saņemšanai, tostarp attiecīgo ražojumu izcelsmes noteikumus un ar tiem saistītās procedūras, kā arī ar nosacījumu, ka Moldovas Republika iesaistās ciešā administratīvā sadarbībā ar Savienību, kā paredzēts Asociācijas nolīgumā.
- (9) Moldovas Republikai būtu jāatturas ieviest jaunus nodokļus vai maksājumus ar līdzvērtīgu ietekmi un jaunus kvantitatīvus ierobežojumus vai pasākumus ar līdzvērtīgu ietekmi attiecībā uz importu, kura izcelsme ir Savienībā, palielināt pašreizējos nodokļus vai maksājumus vai ieviest jebkādus citus ierobežojumus, ja vien tas nav skaidri pamatojams saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. Komisijai vajadzētu būt pilnvarām gadījumā, kad Moldovas Republika neizpilda kādu no minētajiem nosacījumiem, uz laiku pilnībā vai daļēji apturēt ar šo regulu noteiktos tirdzniecības liberalizācijas pasākumus.

- (10) Asociācijas nolīguma 2. pants nosaka, ka arī demokrātijas principu, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, kā arī masu iznīcināšanas ieroču, ar tiem saistītu materiālu un to nogādes līdzekļu izplatīšanas apkarošana ir Asociācijas nolīguma būtiski elementi. Saskaņā ar to pašu pantu puses jo īpaši apņemas ievērot šādus vispārējus principus: vispārējo tiesiskuma un labas pārvaldības principu ievērošana, cīņa pret korupciju, organizētām vai citām noziedzīgām darbībām, tostarp starptautiska mēroga darbībām, un terorismu, kā arī ilgtspējīgas attīstības un efektīvu daudzpusēju attiecību principu ievērošana. Ir lietderīgi ieviest iespēju uz laiku apturēt šajā regulā paredzētos tirdzniecības liberalizācijas pasākumus gadījumā, ja Moldovas Republika neievēro minētos būtiskos elementus vai minētos vispārējos principus.
- (11) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras uz laiku apturēt šajā regulā paredzētos tirdzniecības liberalizācijas pasākumus gadījumos, kad saskaņā ar šo regulu veikts imports nelabvēlīgi ietekmē Savienības ražotājus, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus ražojumus. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (12) Ņemot vērā novērtējumu trīs mēnešu garumā, ko Komisija veic, pamatojoties uz regulāru šīs regulas ietekmes uzraudzību, un uzsāk vai nu pēc pienācīgi pamatota dalībvalsts pieprasījuma, vai pēc Komisijas pašas iniciatīvas, ir jāparedz iespēja no jauna ieviest muitas nodokļus, ko citādi saskaņā ar Asociācijas nolīgumu piemēro tādu ražojumu importam, uz kuriem attiecas šīs regulas darbības joma un kuri nelabvēlīgi ietekmē līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu tirgu Savienībā.
- (13) Komisijas gada ziņojumā par to, kā tiek īstenota padziļinātā un visaptverošā brīvās tirdzniecības zona, kas ir Asociācijas nolīguma neatņemama daļa, būtu jāiekļauj rūpīgs šajā regulā noteikto tirdzniecības liberalizācijas pasākumu īstenošanas novērtējums.
- (14) Ņemot vērā ekonomisko situāciju Moldovas Republikā un Regulas (ES) 2022/1279 termiņa beigas 2023. gada 24. jūlijā, šai regulai steidzamības kārtā būtu jāstājas spēkā 2023. gada 25. jūlijā,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Tirdzniecības liberalizācijas pasākumi

Tiek ieviesti šādi tirdzniecības liberalizācijas pasākumi:

- a) aptur visas Asociācijas nolīguma XV pielikuma A daļā noteiktās tarifa kvotas, un ražojumus, uz kuriem attiecas šīs kvotas, no Moldovas Republikas Savienībā ļauj ievest bez muitas nodokļu piemērošanas;
- b) ievēšanas cenu sistēmas piemērošanu aptur attiecībā uz ražojumiem, kuriem tā tiek piemērota, kā norādīts Asociācijas nolīguma XV pielikuma B daļā; minēto ražojumu importam nepiemēro muitas nodokļus.

2. pants

Nosacījumi tirdzniecības liberalizācijas pasākumu piemērošanai

Tirdzniecības liberalizācijas pasākumus, kas paredzēti 1. pantā, piemēro ar šādiem nosacījumiem:

- a) Moldovas Republika ievēro Asociācijas nolīgumā noteiktos ražojumu izcelsmes noteikumus un ar tām saistītās procedūras;

- b) Moldovas Republika atturas ieviest jaunus nodokļus vai maksājumus ar līdzvērtīgu ietekmi un jaunus kvantitatīvus ierobežojumus vai pasākumus ar līdzvērtīgu ietekmi attiecībā uz importu, kura izcelsme ir Savienībā, palielināt pašreizējos nodokļus vai maksājumus vai ieviest jebkādu citus ierobežojumus, ieskaitot diskriminējošus iekšējus administratīvus pasākumus, ja vien tas nav skaidri pamatojams saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu; un
- c) Moldovas Republika ievēro demokrātijas principus, cilvēktiesības un pamatbrīvības, kā arī apkāro masu iznīcināšanas ieroču, ar tiem saistītu materiālu un to nogādes līdzekļu izplatīšanu, ievēro tiesiskuma un labas pārvaldības principus, cīnās pret korupciju, organizētām vai citām noziedzīgām darbībām, tostarp starptautiska mēroga darbībām, un terorismu, kā arī ievēro ilgtspējīgas attīstības un efektīvu daudzpusēju attiecību principus, kā paredzēts Asociācijas nolīguma 2., 9. un 16. pantā.

3. pants

Pasākumu pagaidu apturēšana

1. Ja Komisija uzskata, ka ir pietiekami pierādījumi tam, ka Moldovas Republika neievēro 2. pantā minētos nosacījumus, tā var ar īstenošanas aktu pilnībā vai daļēji apturēt šajā regulā paredzētos tirdzniecības liberalizācijas pasākumus. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 5. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
2. Ja kāda dalībvalsts pieprasa Komisijai apturēt kādu no šajā regulā paredzētajiem tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem, jo Moldovas Republika nav ievērojusi 2. panta b) punktā minētos nosacījumus, Komisija četru mēnešu laikā pēc minētā pieprasījuma saņemšanas iesniedz pamatotu atzinumu par to, vai dalībvalsts apgalvojums, ka nosacījumi nav ievēroti, ir pamatots. Ja Komisija secina, ka apgalvojums ir pamatots, tā sāk šā panta 1. punktā minēto procedūru.

4. pants

Paātrināts aizsardzības mehānisms

1. Ja Moldovas Republika izcelsmes ražojumu importē saskaņā ar nosacījumiem, kas nelabvēlīgi ietekmē līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu tirgu Savienībā, Komisija jebkurā laikā ar īstenošanas aktu var atkārtoti ieviest muitas nodokļus, kas citādi saskaņā ar Asociācijas nolīgumu piemērojami minētā ražojuma importam. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 5. panta 3. punktā.

Muitas nodokļus, kas citādi piemērojami saskaņā ar Asociācijas nolīgumu, var ieviest no jauna uz tik ilgu laiku, cik nepieciešams, lai neitralizētu nelabvēlīgo ietekmi uz līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu tirgu Savienībā.

2. Komisija regulāri uzrauga šīs regulas ietekmi, ņemot vērā informāciju par to ražojumu eksportu, importu, cenām Savienības tirgū un ražošanu Savienībā, uz kuriem attiecas tirdzniecības liberalizācijas pasākumi saskaņā ar 1. panta a) punktu.

Sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas, Komisija reizi divos mēnešos informē dalībvalstis par regulārās uzraudzības rezultātiem.

3. Komisija veic novērtējumu par stāvokli Savienības tirgū attiecībā uz līdzīgiem vai tieši konkurējošiem ražojumiem, lai no jauna ieviestu muitas nodokļus. Minēto novērtējumu uzsāk:
- a) pēc dalībvalsts pienācīgi pamatota pieprasījuma, kurā iekļauti pietiekami *prima facie* pierādījumi, kas minētajai dalībvalstij ir pamatoti pieejami saskaņā ar 4. punktu, par importu, kas nelabvēlīgi ietekmē Savienības tirgu, kā minēts 1. punktā; vai
 - b) pēc savas iniciatīvas pēc tam, kad Komisijai ir ticis skaidrs, ka pastāv pietiekami *prima facie* pierādījumi par importu, kas nelabvēlīgi ietekmē Savienības tirgu, kā minēts 1. punktā.

Pirmajā daļā minēto novērtējumu pabeidz trīs mēnešu laikā no tā uzsākšanas.

4. Veicot novērtējumu saskaņā ar 3. punktu, Komisija ņem vērā visas attiecīgās tirgus norises, tostarp attiecīgā importa ietekmi uz līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu stāvokli Savienības tirgū. Minētajā novērtējumā ņem vērā tādus faktorus kā:
- a) attiecīgā ražojuma importa no Moldovas Republika pieauguma temps un apjoms absolūtā un relatīvā izteiksmē; un

- b) attiecīgā importa ietekme uz Savienības ražošanu un cenām, vienlaikus ņemot vērā importa attīstību no citiem avotiem.

Šis saraksts nav izsmeļošs, un arī citi būtiski faktori var tikt ņemti vērā.

5. Ja 3. punktā minētā novērtējuma rezultātā Komisija uzskata, ka līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu Savienības tirgus ir nelabvēlīgi ietekmēts, un plāno atkārtoti ieviest muitas nodokļus, tā publicē paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kurā paziņo par tādu muitas nodokļu atkārtotu ieviešanu minētā ražojuma importam, kas citādi būtu piemērojami saskaņā ar Asociācijas nolīgumu. Paziņojumā sniedz novērtējuma galveno rezultātu kopsavilkumu un norāda laikposmu, kurā ieinteresētās personas var rakstiski iesniegt savu viedokli. Minētais laikposms nepārsniedz 10 dienas no paziņojuma publicēšanas dienas.
6. Ja izņēmuma apstākļu dēļ ir vajadzīga tūlītēja rīcība, Komisija, neievērojot 5. punktā izklāstīto procedūru un pēc tam, kad tā ir informējusi ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/478¹ 3. panta 1. punktu izveidoto Aizsardzības pasākumu komiteju, var veikt visus preventīvos pasākumus, kurus tā uzskata par vajadzīgiem.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/478 (2015. gada 11. marts) par kopīgiem importa noteikumiem (OV L 83, 27.3.2015., 16. lpp.).

5. pants

Komiteju procedūra

1. Attiecībā uz šīs regulas 3. panta 1. punktu Komisijai palīdz Muitas kodeksa komiteja, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013¹ 285. panta 1. punktu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Attiecībā uz šīs regulas 4. panta 1. punktu Komisijai palīdz Aizsardzības pasākumu komiteja, kas izveidota ar Regulas (ES) 2015/478 3. panta 1. punktu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

6. pants

Tirdzniecības liberalizācijas pasākumu īstenošanas novērtējums

Komisijas gada ziņojumā par padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas īstenošanu iekļauj šajā regulā noteikto tirdzniecības liberalizācijas pasākumu īstenošanas rūpīgu novērtējumu un, ciktāl tas ir piemēroti, iekļauj novērtējumu par minēto pasākumu sociālo ietekmi Moldovas Republikā un Savienībā. Komisijas tīmekļa vietnē dara pieejamu informāciju par ražojumu importu, kas veikts saskaņā ar 1. panta a) punktu, un to atjauno reizi mēnesī.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

7. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā 2023. gada 25. jūlijā.

To piemēro līdz 2024. gada 24. jūlijam.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

....

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*